

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

«Εξειδίκευση εκπαιδευτικών και στελεχών της γενικής εκπαίδευσης για μαθητές με προβλήματα λόγου και ομιλίας»

Επιστημονικός Υπεύθυνος:
Γεώργιος Δράκος
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Π.Τ.Δ.Ε.-Ε.Κ.Π.Α.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ.
2^ο ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2005

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Κ. ΣΑΛΜΟΝΤ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ -ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ

ΑΛΙΚΗ ΛΑΔΑ
ΔΑΣΚΑΛΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΝΤΑΞΗΣ
13ου ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

Ευχαριστώ τον επιστημονικό υπεύθυνο και τους εισηγητές του Προγράμματος

Αθήνα Ιούνιος 2005

Ο όρος *ειδικές μαθησιακές δυσκολίες* περιγράφει:

- ◇ δυσκολίες στη μάθηση χωρίς επίπτωση σε άλλες νοητικές λειτουργίες
- ◇ ειδική δυσκολία ή δυσλεξία με διαταραχές ανάγνωσης, γραπτής έκφρασης, μαθηματικών
- ◇ σύγχυση προσανατολισμού, δυσκολία στην οπτική αντίληψη, αδυναμία στη χωρητικότητα μνήμης, καθυστερημένη ανάπτυξη λόγου

Οι Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες / Δυσλεξία
εμφανίζονται σε όλα τα επίπεδα ικανοτήτων
και τα κοινωνικοοικονομικά επίπεδα

Αντικείμενο μελέτης περίπτωσης: Ο μαθητής Γ' Τάξης
Ν.Κ. 9 ετών
με διαγνωσμένη δυσλεξία
(2004-2005)

Σκοπός: Η παρουσίαση, η αξιολόγηση, ο παιδαγωγικός
διδακτικός σχεδιασμός και η μαθησιακή
υποστήριξη του μαθητή Ν.Κ. στην Τάξη του και
στο Τμήμα Ένταξης

Αξιοποίηση: Η εξαγωγή συμπερασμάτων σαν αρωγός εφαρμογής
διδασκικών προσεγγίσεων στους μαθητές με ΕΔΜ

«Λόγου μέτρον άριστον εστί

ουχ ο λέγων αλλ' ο ακούων»

ΠΛΑΤΩΝΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

1.Ταυτότητα: Ν.Κ. , αγόρι 9 ετών, Τάξη Γ '

Βιοσωματική ανάπτυξη: φυσιολογική

Ενδιαφέροντα: Ζωγραφική, Αθλητισμός, Ποδήλατο,
Ηλεκτρονικά Παιχνίδια

2.Οικογενειακό περιβάλλον: Ένας αδερφός 12 ετών ΣΤ ' Δημ/κού

Επάγγελμα πατέρα: Εργατοτεχνίτης (ΤΕΙ)

Επάγγελμα μητέρας: Λογίστρια (ΤΕΙ)

3.Σχολικό περιβάλλον: Φοίτησε 1 χρόνο σε Δημοτικό Παιδικό Σταθμό και 2 χρόνια σε Δημόσια Νηπιαγωγεία. Η φοίτησή του στο σχολείο είναι τακτική. Η συμμετοχή του στη σχολική ζωή είναι ικανοποιητική. Αναπτύσσει φιλίες με τους συμμαθητές του. Συμμετέχει και συνεργάζεται με τους δασκάλους του στη διδασκαλία και ενδιαφέρεται για τις επιδόσεις του στη μάθηση.

4.Κοινωνικό περιβάλλον: Ατομικό δωμάτιο σε ιδιόκτητο διαμέρισμα των γονέων του. Διαβάζει με τη μητέρα του στο σπίτι και όταν αποτυγχάνει γίνεται δύσθυμος και ευερέθιστος. Στις κοινωνικές εκδηλώσεις είναι νωθρός, αδέξιος και απρόσεκτος. Ζηλεύει εύκολα και αναζητά την αναγνώρισή του από τους άλλους. Λέει ψέματα και αυτοπροβάλλεται. Δεν καταφέρνει να τελειώσει κάτι που αρχίζει και ζητάει τη βοήθεια των μεγάλων. Ονειροπολεί, χάνεται στη σκέψη του, είναι αγχώδης και δεν καταφέρνει να συγκεντρωθεί για πολλή ώρα. Εμφανίζει ξαφνικές αλλαγές στη διάθεσή του ή στα συναισθήματά του Πηγαίνει διακοπές 2 φορές ετησίως στη Λήμνο με την οικογένεια του, τον παππού και τη γιαγιά. Είναι συνεργάσιμο και υπάκουο παιδί, είναι πρόσχαρος και γελαστός, βοηθά στις καθημερινές ανάγκες της οικογένειάς του (πηγαίνει στο φούρνο / αγοράζει εφημερίδα κ.ά.).

ΕΚΘΕΣΗ ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Κέντρο Παιδοψυχικής Υγιεινής ΙΚΑ Αθηνών

Ημερομηνία Εξέτασης: 10-02-2005

Διάγνωση: Δυσλεξία με έμφαση στους τομείς ανάγνωσης και γραπτού λόγου.

Στην ανάγνωση εμφανίζει : δυσαναγνωσία, δυσκολία αποκωδικοποίησης φθόγγων, αργός ρυθμός ανάγνωσης χωρίς ροή και ακρίβεια.

Στο γραπτό λόγο εμφανίζει: δυσορθογραφία, δυσκολίες στη μορφολογία και στη σύνταξη, δυσκολίες στη στίξη (γράφει χωρίς τελείες), γραφοκινητικές δυσχέρειες.

Πρόταση: Καθημερινή φοίτηση στο Τμήμα Ένταξης του Σχολείου του με στόχο τη βελτίωση της αναγνωστικής του ικανότητας και του γραπτού λόγου σε επίπεδο πρότασης και παραγράφου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Α. Σταθμισμένες Διαγνωστικές Αξιολογήσεις (tests)

- 1.Τεστ «ΑΘΗΝΑ» : *δυσκολιών μάθησης*
- 2.Τεστ «Ε.ΤΑΦΑ» : *αναγνωστικής ικανότητας*
- 3.Τεστ "BANGOR-DYSLEXIA" : *ειδικών μαθησιακών δυσκολιών*
- 4.Τεστ "ACHENBACH" : *προφίλ σχολικής ηλικίας*
- 5.Τεστ «Μ.ΦΛΩΡΑΤΟΥ» : *γραφής – ορθογραφίας*
- 6.Τεστ "RAVEN" : *μέτρησης νοημοσύνης*
- 7.Τεστ "GOODENOUGH" : *ιχνογράφησης ανθρωπάκου*
- 8.Τεστ "MAURICE POROT" : *ιχνογράφησης οικογένειας*
- 9.Τεστ "BENDER – GESTALT" : *οπτικοκινητικής αντίληψης*
- 10.Τεστ "SCHILLING–SEIFFERT–WENDLER": *γραφοκινητικής ανάπτυξης*
- 11.Προκαταρτικό Τεστ Όραση-Ακοή-Κινητικότητα: *συντονισμού*
- 12.Λίστες Ελέγχου Βασικών Δεξιοτήτων: *μαθησιακής ετοιμότητας σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Ειδικής Αγωγής*

Β. Αποτελέσματα των διαγνωστικών τεστ αξιολόγησης του Ν.Κ.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΤΕΣΤ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΗ Ν.Κ. (ατομικός φάκελος του μαθητή στο Τ.Ε.)
Οπτική αντίληψη	1. Προκαταρτικό Τεστ ΟΑΚ 2. «ΑΘΗΝΑ» 3. "BANGOR-DYSLEXIA"
Οπτικούαστική αντίληψη	1. «ΑΘΗΝΑ» 2. "BANGOR-DYSLEXIA" 3. Προκαταρτικό Τεστ ΟΑΚ
Πολυαισθητηριακή αντίληψη	1. «ΑΘΗΝΑ» 2. "ACHENBACH" 3."BANGOR-DYSLEXIA"
Μνήμη ακολουθιών (αριθμών-εικόνων - σχημάτων-λέξεων)	1. «ΑΘΗΝΑ» 2. "BENDER – GESTALT" 3. «Μ.ΦΛΩΡΑΤΟΥ»
Γραφοφωνολογική ενημερότητα (γραφημάτων – φθόγγων)	1. «ΑΘΗΝΑ» 2. «Μ.ΦΛΩΡΑΤΟΥ» 3. "BANGOR-DYSLEXIA"
Νοητική ικανότητα (γλωσσικές αναλογίες – αντιγραφής σχημάτων – λεξιλόγιο)	1. "RAVEN" 2. "GOODENOUGH" 3. "MAURICE POROT" 4. «ΑΘΗΝΑ»

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΤΕΣΤ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΗ Ν.Κ. (ατομικός φάκελος του μαθητή στο Τ.Ε.)
<i>Χωροχρονικός προσανατολισμός</i>	1. «ΑΘΗΝΑ» 2. "BENDER – GESTALT" 3. "MAURICE POROT" 4. Προκαταρτικό Τεστ ΟΑΚ
<i>Γραφοκινητικότητα (λεπτή κινητικότητα, οπτικοκινητικός συντονισμός)</i>	1.«ΑΘΗΝΑ» 2. «Μ.ΦΛΩΡΑΤΟΥ» 3. "SCHILLING–SEIFFERT–WENDLER"
<i>Φωνολογική επίγνωση (συλλαβική, φωνηματική, λεξική, συντακτική)</i>	1. «ΑΘΗΝΑ» 2. "BANGOR-DYSLEXIA"
<i>Αναγνωστική ικανότητα (αποκωδικοποίηση , κατανόηση)</i>	1. «ΑΘΗΝΑ» 2. "BANGOR-DYSLEXIA" 3. «Μ.ΦΛΩΡΑΤΟΥ» 4. ΛΕΒΔ 5. «Ε.ΤΑΦΑ»
<i>Ορθογραφία (μορφολογία, θεματική, καταληκτική, σύνθεση, παραγωγή, ολοκλήρωση προτάσεων λέξεων)</i>	1. «ΑΘΗΝΑ» 2. "BANGOR-DYSLEXIA" 3. «Μ.ΦΛΩΡΑΤΟΥ» 4. «Ε.ΤΑΦΑ» 5. ΛΕΒΔ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	ΤΕΣΤ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΗ Ν.Κ. (ατομικός φάκελος του μαθητή στο Τ.Ε.)
Δόμηση συγκεκριμένου γραπτού λόγου (παράγραφο, ενότητα)	1. «Μ.ΦΛΩΡΑΤΟΥ» 2. «Ε.ΤΑΦΑ»
Οργάνωση της σκέψης με συμπλεκτικότητα (πού-πότε-πώς-γιατί) και αντιστρεψιμότητα (τί θα γινόταν αν...)	1. «Μ.ΦΛΩΡΑΤΟΥ» 2. ΛΕΒΔ (χρήση κριτηρίων αξιολόγησης διδασκτικής εφαρμογής)
Διαδοχή και αλληλουχία γεγονότων εντός κειμένου (πώς άρχισε; τί συνέβη;)	ΛΕΒΔ (χρήση κριτηρίων αξιολόγησης διδασκτικής εφαρμογής)
Συγκέντρωση προσοχής Προβλήματα σκέψης Ελλειμματική προσοχή	1. ΛΕΒΔ (χρήση κριτηρίων αξιολόγησης διδασκτικής εφαρμογής) 2. Προκαταρτικό Τεστ ΟΑΚ 3. "ACHENBACH"
Ψυχοκινητικές δεξιότητες - συναισθηματική οργάνωση – άγχος – κοινωνικά προβλήματα	1. "GOODENOUGH" 2. "MAURICE POROT" 3. "ACHENBACH"
"Προσπαθώ και ξαναπροσπαθώ μήνες και χρόνια ολόκληρα. 99 φορές αποτυχαίνω, αλλά την εκατοστή τα καταφέρνω" ALBERT EINSTEIN	

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Διάρκεια: Ιανουάριος 2005- Ιούνιος 2005

(α) Παιδαγωγικός σχεδιασμός (διδακτικοί στόχοι-μέθοδοι)

(β) Εφαρμογή δραστηριοτήτων:

Α. Συνοπτική παρουσίαση

Β. Ενδεικτική παρουσίαση δραστηριοτήτων

(α) Παιδαγωγικός σχεδιασμός (διδασκτικοί στόχοι και μέθοδοι)

Οι διδασκτικοί στόχοι:

1. Η επίλυση των προβλημάτων του γραπτού λόγου:

- να αντιγράφει (από το βιβλίο και τον πίνακα)
- να γράφει κείμενα με υπαγόρευση
- να χρησιμοποιεί την ορθογραφική μνήμη
- να καταγράφει συστηματικά τις καθημερινές του δραστηριότητες σε προσωπικό ημερολόγιο
- να δομεί το γραπτό του λόγο σε παράγραφο 4-5 προτάσεων – γραμμών

2. Η εφαρμογή των γραμματικών κανόνων στις καταλήξεις:

- να διακρίνει τα μέρη του λόγου (άρθρο-ουσιαστικό-ρήμα)
- να γνωρίζει τις αλλαγές της σημασίας των λέξεων ανάλογα με τις καταλήξεις και την κλητική ορθογραφία
- να μαθαίνει ορθογραφία με οικογένειες λέξεων
- να αναγνωρίζει την ορθογραφική εικόνα των λέξεων με σύνθεση και παραγωγή

3. Η στίξη, ο τονισμός και η χρήση πεζών-Κεφαλαίων γραμμάτων

Οι διδακτικές μέθοδοι:

α. Άμεση διδασκαλία

β. Ολιστική προσέγγιση

γ. Παρατήρηση και μίμηση προτύπων

δ. Μέθοδος των μικρών βημάτων

ε. Πολυαισθητηριακή και χρήση λεκτικής αυτοκαθοδήγησης

στ. Μοντέλο Ανάλυσης Έργου (Task Analysis)

ζ. ARROW (Aural – Read – Respond – Oral – Write) (Ακούω-Διαβάζω-Απαντώ-Βλέπω-Γράφω)

(β) Εφαρμογή δραστηριοτήτων

Α. Συνοπτική παρουσίαση

1. Ασκήσεις για την επίλυση των προβλημάτων του γραπτού λόγου:

- αντιγραφής κειμένου 12-15 λέξεων από παραμύθια-περιοδικά-εφημερίδες
- γραφής κειμένου με υπαγόρευση: αργή-κανονική-γρήγορη και με εναλλακτική υπαγόρευση από τον δάσκαλο, τους συμμαθητές ή μαγνητόφωνο
- γραφής και αυτοδιόρθωσης ομαδοποιημένων/ κατηγοριοποιημένων λέξεων του βασικού λεξιλογίου (σε λίστες)
- συμπλήρωσης καθημερινού ημερολογίου (καταγραφή βιωμάτων από την οικογενειακή και σχολική ζωή)
- ολοκλήρωσης ημιτελών προτάσεων
- ακρόασης και κατανόησης γραπτών ιστοριών (π.χ. *Μύθοι του Αισώπου*) με τη βοήθεια εικονιστικού (ολοκληρωμένου ή συντιθέμενου) (τεχνική των καρτών ή παζλ)
- παραγωγής κειμένου από εικόνες (μία ή και περισσότερες)
- παραγωγής κειμένου με ερωτήσεις-απαντήσεις του τύπου: ποιος; πού; πότε; τι; γιατί;

2. Ασκήσεις για την εφαρμογή των γραμματικών κανόνων στις καταλήξεις :

- διάκρισης των λέξεων ως μέρη του λόγου με την **τεχνική των καρτών** (flash cards) και ερωταπαντήσεις
- κατασκευής λέξεων με συλλαβές της κλητικής ορθογραφίας σε ουσιαστικά και ρήματα
- εκμάθησης ορθογραφίας με οικογένειες λέξεων από το βασικό λεξιλόγιο
- παραγωγής λεξιλογίου με σύνθεση λέξεων από προσφύματα (με διάφορα χρώματα): δυσ- , ευ- , μεσ- , αν- ή με διάφορα αρχικά γράμματα εκκίνησης σχηματισμού λέξεων
- εκμάθησης μνημονικών μεθόδων για την ορθογραφική εικόνα των λέξεων με εικονογράφιση των ορθογραφικών στοιχείων των λέξεων ανάλογα με τη σημασία της **«μέθοδος «Μαυρομάτη»**
- ανάπτυξης ενεργητικού λεξιλογίου με σχηματισμό προτάσεων
- εύρεσης λέξεων με κοινά γνωρίσματα από το ορθογραφικό λεξικό εφαρμόζοντας τους γραμματικούς κανόνες (ομόηχα σε –η και –οι)
- εμπλουτισμού του ενεργητικού λεξιλογίου με αναγνωστικά παιχνίδια (σταυρόλεξα, γλωσσοδέτες, λογοπαίγνια)

3. Ασκήσεις στίξης, τονισμού και χρήσης πεζών-Κεφαλαίων γραμμάτων:

- εντοπισμού λέξεων με κεφαλαία γράμματα (με χρώματα)
- αντιγραφής λέξεων από πεζά σε κεφαλαία και αντίστροφα
- κατασκευής λεξιλογίου με ονόματα ανθρώπων, πόλεων, κτλ
- τονισμού δισύλλαβων λέξεων στη λήγουσα, παραλήγουσα τονισμού τρισύλλαβων λέξεων στη λήγουσα και παραλήγουσα
- τονισμού λέξεων σε μικρές παραγράφους
- διόρθωσης μικρών προτάσεων σε κλητική ορθογραφία και τονισμό

«Η σκέψη μεταφέρεται σε όλους με λέξεις.

Η σκέψη μεταφέρεται στους δυσλεκτικούς με εικόνες»

Βούλγαρης Δ. (ημερίδα 25-5-2005)

"Αν το παιδί δεν μπορεί να μάθει

με τον τρόπο που το διδάσκουμε,

τότε πρέπει να το διδάξουμε

με τον τρόπο που μπορεί να μάθει"

Maria Montessori

B. Ενδεικτική παρουσίαση δραστηριοτήτων

1. Ασκήσεις για την επίλυση των προβλημάτων του γραπτού λόγου:

2. Ασκήσεις για την εφαρμογή των γραμματικών κανόνων στις καταλήξεις :

3. Ασκήσεις στίξης, τονισμού και χρήσης πεζών-Κεφαλαίων γραμμάτων:

1. Ασκήσεις για την επίλυση των προβλημάτων του γραπτού λόγου

Ο ήλιος και ο αέρας

- Διαβάζω το ποίημα «Ο Ήλιος και ο Αέρας» από το Ανθολόγιο. Ύστερα διαβάζω το παρακάτω παραμύθι. Γράφω στη θέση κάθε εικόνας μια λέξη, αντικαθιστώντας τις εικόνες με λέξεις:

Διασκευή μύθου του Αισώπου

Μια φορά κι έναν καιρό ο  ο αέρας... μάλωνε με τον  ήλιο..... Ήθελαν να μάθουν ποιος από τους

2 δύο..... είναι ο δυνατότερος.

Εκείνη τη στιγμή ένας  παππούς....., φορώντας μια

 μαύρη **Κ** κόπα....., πήγαινε στο

 χονδρά..... του.

Τότε ο  αέρας..... είπε στον Ήλιο: «Όποιος έχει

δύναμη θα πάρει από τον  παππού..... τη χονδρή την

Κ κόπα..... του».

Τότε ο αέρας φούσκισε σπρώχνοντας και ο παππούς κούμπωσε στην κόπα του πια δυνατά και ο ήλιος δύσανε και ο παππούς εβράζε στην



13/1/2005



Η οικογένεια μου

Η οικογένεια μου είναι ο μπαμπάς μου, είναι ο Σαύρος είναι αδελφός. Η μάμα μου τη λένε Κατερίνη η μαμά είναι πυγμή. Ο αδελφός μου είναι ο Ηλίας. Είναι κόντρες. Είναι αδελφός. Είμαι ο Νικόλας. Είμαι ψηλός και αδύνατος.

Χαίρετα!! 

18-3-2005

Ο λαγός

NK



Πού ζει ο λαγός;

Ο λαγός ζει στο δάσος.

Πώς είναι το σώμα του;

Το σώμα του είναι γρήγορο.

Τι χρώμα έχει το τρίχωμά του;

Το τρίχωμά του είναι καφέ.

Πώς είναι τα αυτιά του;

Τα αυτιά του είναι μεγάλα.

Πώς είναι τα πίσω πόδια του;

Τα πίσω πόδια του είναι έτοιμα να τρέξουν.

Πώς είναι τα δόντια του;

Τα δόντια του είναι μεγάλα, καφέ.

Τι του αρέσει να τρώει;

Του αρέσει να τρώει καρότα.

Τρέχει γρήγορα; Πότε;

Ναι τρέχει γρήγορα.

Θα ήθελες να έχεις ένα λαγουδάκι στο σπίτι σου;

Ναι θα ήθελα να έχω ένα λαγουδάκι στο σπίτι μου.

Συμπληρώστε κάθε πρόταση με το σωστό(ς) ή/ή μήπως ταυρίδα(ς).

Ο επιστάτης: Επαγγελματίας, υπηρέτης, ελαφροβόλος, ασπέρτης, κτηνίατρος, νοσοκόμος, βιολογικός, γεωπόνος, ταχυδ, μαθητής, δοκιμαζός.

Η αγορά: καλαμπόκι, σπανάκι, σπανάκι, γαρίφαλα, ρόδια, πατάτες, επεξεργασμένα, φυτηρολογία, καλαμπόκι, πατάτες, γαρίφαλα, ρόδια.

Ο γεωγράφος: καλλιγράφος τη γη.

Ο κινεμάτογραφος: περιγράφει τον κίνημα.

Ο δοσολογικός: γεωγράφος το όδαμα.

Ο αερίοδότης: ασπέρει τα φυτά ή τα ποτά.

Ο αόλητος: αόλητος το αυτοκίνητο. ✓

Ο μυακτογράφος: φροντίζει τους ασθενείς.

Ο μυροβόλος: αόλητος τις μυρωδιές.

Ο βιολογικός: κόβει ξύλα.

Ο ρόβος: αόλητος ενδύματα.

Ο μυροβόλος: ερμηνεύει διάφορους ρόλους.

Ο μουσικός: αόλητος ένα ή περισσότερα μουσικά όργανα.

Ο μυροβόλος: εξετάζει τα ξύλα.

Ο μουροβόλος: αόλητος το μέγεθος.

Ο αόλητος: ασπέρει ή πληρώνει γρήγορα.

Ο αυτοβόλος: αόλητος ανθρώπινα ξύλα ή πρόγραμμα.

Ο αόλητος: εξυμνεί τους πελάτες των καταστημάτων.

Ο εμπλοκός: αόλητος έπιπλα.

Ο αόλητος: δίδασκε τους μαθητές.

Ο μυροβόλος: αόλητος φωνή.

Ο αόλητος: δίνει τα βιβλία.

Ο δοκιμαζόμενος: αόλητος κείμενα στη γραμματική.

Ο αόλητος: αόλητος πόση.

Ο αυτοβόλος: αόλητος τον ήρωα και κατασκευάζει αγγεία.

✦ Βάλε σε κύκλους τις λέξεις που έχουν μέσα τους το γράμμα που βλέπεις στην πρώτη στήλη.

Ε	Έλα	Νέλογ	όλα
ν	Λέντι	έλας	μετά
κ	κόπτι	λένε	ήμος
η	Κασί	τόπι	Πόση
τ	Παρασκευή	Τρίτη	Πέμπτη
θ	Ωρα	καρδέλα	καρότσι
λ	λεμόνι	βίλος	βαλάνισα
α	Χίμα	κόπτι	μήλο
υ	πόδι	καλώδι	πολύ

✦ Ένωσε τις λέξεις που αγγίζουν με το ίδιο γράμμα και στην άλλη στήλη:

Έλα	•	•	θάλασσα
Νέλογ	•	•	τάσο
κόπτι	•	•	πίτα
μελι	•	•	γάλα
κασι	•	•	μήλο
κόπτι	•	•	ρίνα
όθονο	•	•	κυκρικό
Αθηνά	•	•	ελάτι
Ρένα	•	•	Αθήνα
γάτα	•	•	Νίκος

11/10/2020

Υπογραμμίζω τις λέξεις που έχουν **ΟΙ**:

καμιά	οικόπεδο	δύο	ουρανός
ανοίγω	αδειάζω	οικογένεια	άξιος
παιδιά	πλοίο	χωρίς	οικοδόμος

Υπογραμμίζω το **ΟΙ** στις λέξεις:

ποιος	τοίχος	άνοιξη	οικογένεια
φίλοι	πολλοί	οικοδομή	κάποιος
ομοίος	κοιτάζω	μοιράζω	κοιμάται

οικόπεδο, οικοδόμη, σφαίρα, καλούρι, οικογένεια, ζυμωτός, πλοίο, κοσμάτι, οικοδόμος, κομμάτι, παιδί, κομμάτι, γάμος, άντρας, οικογένεια, φίλοι, πολλοί

Μαριέται!

19/1/2020

❖ **Βρες την πιο μεγάλη λέξη και διάγραψε την:**

αριστός, έλκ, ασημένιορομπού, ήλιος, ο, σαρανταεκατοχάριστος, βέρνερς, γάιτα, η

❖ **Διάβασε και μετά διάγραψε ό,τι είναι λάθος:**

	
κωμικά μωλάκι κλειδί κόμα γροσάκι γροσάκι κωμικά αγαυότακι	μήλα μήλο μωλάκι μωλί πράσι πέλινα περίον πράσι
	
φρούτα κωμικά αγαυότακι	φρούτα πέλινα περίον πράσι

❖ **Διάλεξε τη σωστή απάντηση:**

- Το χορτάρι είναι πράσινο ή κόκκινο;
Το χορτάρι είναι πράσινο
- Η απελίδα μάζει άνθη αγρό ή γάλα;
Η απελίδα μάζει άνθη αγρό
- Το γεμάκι κάνει κρύο ή ζεστό;
Το γεμάκι κάνει κρύο
- Το αυστηγινό γίνεται από ξύλο ή από μέταλλο;
Το αυστηγινό γίνεται από μέταλλο
- Το ψάρι κοιμάται στο νερό ή στην ξηρά;
Το ψάρι κοιμάται στο νερό
- Η αρσένια είναι μικρό ή μεγάλο ζώο;
Η αρσένια είναι μικρό ζώο
- Την ημέρα έχουμε φως ή σκοτάδι;
Την ημέρα έχουμε φως

Polisat

sol18005

♫ Βάλε τα κύκλα την ίδια ακριβώς λέξη που βρίσκται στην πρώτη στήλη.

va	ένα νάνι νονά	va	✓
ελα	δαντέλα ελφάρ	ελα	✓
μάτι	ματιάδα ματάκι	μάτι	μα
καλή	καλήμέρα καλή	καληνύχτα	καλά
μήνα	μη Μηνάς θεομηνία	μήνα	✓
μαμά	μαμά μύνα	μα	Μάνος
γάλα	λα γαλαστός γαλατάς	γάλα	✓
λάδι	λάδι δαδί λαδερός	λάδι	✓
χαρά	χα χάδι χάρακας	χαρά	✓
κότα	Τάκης κόλλα	κότα	κοίτα
πόδι	πόδι παίζω	παίδι	παικούς
γράφω	γράφω γράμμα	γραφτός	γράφει
χάνω	χαμός χάνω	χάνι	χάνος
γαυλί	γαυλιά	γαυλιά	γαυλά
ψάρι	ψωμί	ψάρι	ψάχνω

♫ Ο Πάνος έβγαζε μια συλλαβή σε κάθε λέξη. Διάβασε τη λέξη και συμπλήρωσε με την ήδη ή και Τόνια, όπου πρέπει.

καρτς λαβας κασατα παρας λετα Πάνος

♫ Πανου Τα βάλει σε κύκλους (κόκκινο για τα υ, μπλε για τα υ).

<u>Π</u> ο	ασκευή	<u>υ</u> στα	<u>Π</u> ο	σφόδρα	<u>Π</u> ο	το	το	το
<u>υ</u>	καρα <u>υ</u>	<u>υ</u>	<u>Π</u> ο	ος	<u>Π</u> ο	ος	αυ <u>υ</u>	αυ <u>υ</u>

Τετάρτη 26/1/2005

♦ Συμπλήρωσε το γράμμα στις παρακάτω διαφορετικές λέξεις

Υστερά διάβαζε τις: λ.χ. εχθ εθ (γ/θ)
καλάμι αλάμι (σ/κ)
καλάλα καλάλα (θ/μ)
αν-δ αν-δ (τ/γ)
σκ-λι σκ-λι (ν/α)
κε-λι κε-λι (ρ/λ)
πό-ς πό-ς (ν/θ)
άντρα άντρα (γ/μ)
φό-ς φό-ς (β/ρ)
ίνω ίνω (π/δ)
χά-ι χά-ι (δ/λ)
χά-ι χά-ι (π/δ)

Πόσο μ' ενημερώνται
να βρίσκονται
την τελευταία
συναρτήση...!

Για το ωραίο παγωτό
δεν σ' ευχαρισώ. ✓
Η δική μου μουσική
είναι καταπληκτή. ✓
Έλα στο δικό μας σπίτι
να χρίστας σα σπουργιτι. ✓
Στου πισπιού μας την αυλή
έχομε κι ένα σκυλι. ✓
Η μικρή μου η φοιλια
μοιάσει με ζεστη σταλα. ✓
Το μικρό μας το γατάκι
το φαντασμάει Χρυσόδαμο. ✓

Το καινούριο μου βιβλίο
είναι πάνω στο θρανι.
Φέρσε μου την κορδέλα
που η πρόστιμη δαντέ. ✓
Σα νυχτήνες κάθε βρόδο
πέρτει γύρω μας σκοτά. ✓
Η κοτούλα η Λιλή
το 'οκασασαπ' την αντρά. ✓
Η Ελένη την διπλούσησε.
κι η μαμά τα σιδερού. ✓
Έχω ένα αγοράκι
που το λένε Νικολάς. ✓

6/6/16τα

31/12/05

❖ Βύλε σε κουτάκι τη λέξη που τελειώνει με τον ίδιο τρόπο, στην κάθε σειρά:

επιμενοί - στίκι - παγνοί - παρολοι - χοροι
συρφι - κυραρι - χοροι - βαροι - χοροι - βαροι
βροι - τεροι - έροι - θροι - κυροι - βαροι
δουλοις - τρέκι - γρέκι - διδάσκαι - χοροι

❖ Σε κάθε σειρά γραμμάτων, υπάρχει μόνο μία λέξη.
Ψάξε να τη βρεις και να τη γράφεις δίπλα:

φο <u>ρ</u> α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→	π <u>ι</u> ε <u>ρ</u> α	
κα <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	ψα <u>ρ</u> ο <u>ι</u> → <u>ψ<u>α</u>ρ<u>ο</u></u>
βο <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→ <u>α<u>ρ</u>ο<u>ι</u></u>
λο <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→ <u>α<u>ρ</u>ο<u>ι</u></u>
χο <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→ <u>α<u>ρ</u>ο<u>ι</u></u>
ρο <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→ <u>α<u>ρ</u>ο<u>ι</u></u>
κο <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→ <u>α<u>ρ</u>ο<u>ι</u></u>
α <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→ <u>α<u>ρ</u>ο<u>ι</u></u>
α <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→ <u>α<u>ρ</u>ο<u>ι</u></u>
α <u>ρ</u> ο <u>ι</u> ν <u>ο</u> ι	→	α <u>ρ</u> ο <u>ι</u>	→ <u>α<u>ρ</u>ο<u>ι</u></u>

31/12/05

[illegible]

ασκήσεις
 η το

♡ Βάλε μπροστά από την κάθε λέξη το σωστό άρθρο: ο η το
 (Να εργαστείς, όπως το παράδειγμα).

	→		το	λεμόνι
	→		η	κότα
	→		η	πιπίλα
	→		ο	λέκος
	→		η	καυέλο
	→		η	πεταλούδα
	→		ο	βόδι
	→		ο	ναύτης
	→		ο	ρολόι
	→		ο	ραπανάκι
	→		ο	βάτραχος
	→		η	μαντίφι
	→		ο	ήλιος
	→		η	φύλλο





Όταν πιάσεις φρούτα
 1. με ρολόι, το κροκέτο
 με το σπ
 2. με το κροκέτο
 με το κρο
 3. με κροκέτο, το κροκέτο
 με το κρο

ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΚΑΙ ΓΡΑΦΩ
Περιγραφή οικίας

• **Συμπληρώνω τη λέξη που λείπει:**

Ήτες, χωρίς το απόγευμα, έπαιζα με την παρέα μου στον κήπο.
Είπαμο ερωτικά τη Μαρία να τρώει κρυφά, μια μεγάλη  αποβόλι.
Επειδή ήταν παχουλιά, της είπα να τη αφήσει. Όπου
σπεκόναν με τον  ήλιο πίσω της μου έδειξε τη σκιά της
Μια λεπτή και μακρουλή φιγούρα, σωστό μανενέν.
Όλα τα  παιδιά ενδιαφερόμην ν' ανακαλύψου
σας. Οι οικίες των  Γενναίων έμοιαζαν με εξοχόγειους πο
είχαν μικρά  καρβύδια και πολλά  χρυσά
υψημένα στον  αυρανό. Η σκιά του 
εξέλου μου ήταν τεράστια και αστέια. Τα 
αυτιά του ορθώνονταν στο  του σαν αν
ποδογειομένη  καρβύδια χονάκια.
Τα  πινελιά σχημάτιζαν οικί έμοιαζαν με
γάτες  αυτιά  αυτιά ακόμα και
αλλόκοτες  κόρυ. Το πιο εντυπωσιακό απ' όλα μάς έ
νιχε πίσω ήταν η σκιά του  αυτιά μου. Σαν ένα θ
ρατο  Κάτω που μέσα του βρίσκονταν κρυμμένα

Σκιτοσταυρόλεξο

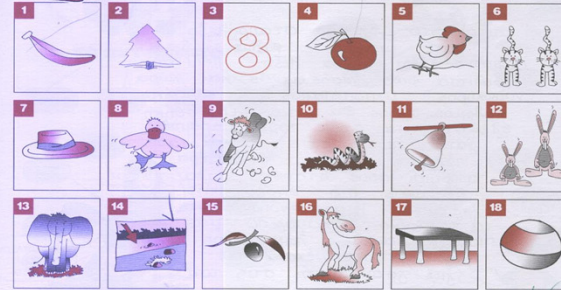
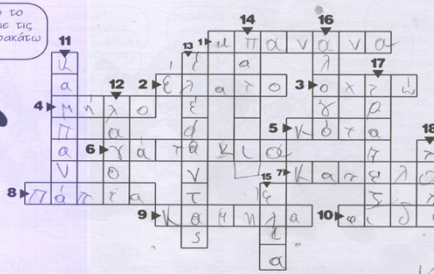
Βάλε στο σταυρόλεξο τις λέξεις που αντιστοιχούν στα σκίτσα.



18

Εικόνες και λέξεις

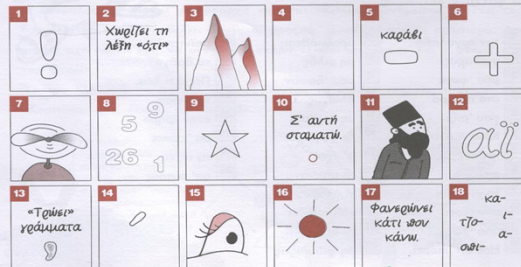
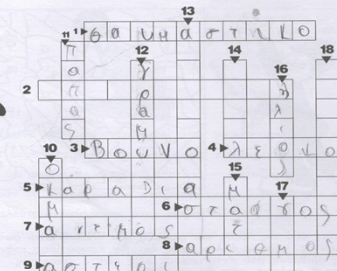
Συμπληρώνω το σταυρόλεξο με τις λέξεις των παρακάτω εικόνων.



13

Εικόνες και λέξεις

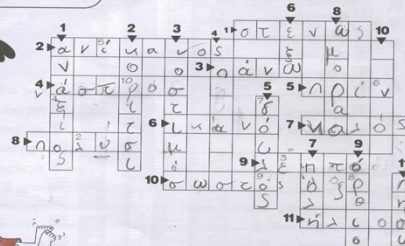
Να συμπληρωθεί το σταυρόλεξο με τις λέξεις των εικόνων.



26

Οι αντίθετες λέξεις

Να συμπληρωθεί το σταυρόλεξο με τα αντίθετα των παρακάτω λέξεων.



Οριζόντια						Κάθετα					
1	Φαρδύς	7	Κακός	1	Αέριος	7	Χαριδ	1	Αέριος	7	Χαριδ
2	Ικανός	8	Λίγος	2	Αγόρι	8	Ασχημα	2	Αγόρι	8	Ασχημα
3	Κάτω	9	Χοντρό	3	Ανοστος	9	Καθιστό	3	Ανοστος	9	Καθιστό
4	Μαύρος	10	Λάθος	4	Ταγκούνης	10	Πουθενά	4	Ταγκούνης	10	Πουθενά
5	Μετά	11	Φεγγάρι	5	Αφέντης	11	Μηρος	5	Αφέντης	11	Μηρος
6	Ανίκανο	12	Μέσα	6	Μέσα	12	Μέσα	6	Μέσα	12	Μέσα

Τα γράμματα στα αριθμημένα κουτάκια μας δίνουν ένα βασιλιά της Μακεδονίας, γιο του Φιλίππου.

36

3. Ασκήσεις στίξης, τονισμού και χρήσης πεζών-Κεφαλαίων γραμμάτων

Άσκηση 22.2.2005

Να δάλετε το τονικό σημάδι όπου χρειάζεται με δάση τους παραπάνω κανόνες.

1. Την Παρασκευή το πρωί βρισκόμαστε μαζί με τους άλλους φίλους κοντά στη Θεσσαλονίκη.
2. Όλοι είχαν ξαπλώσει κοντά στη φωτιά, γιατί εκανε πολύ κρυο.
3. Ξαπλώνει εκεί και μένει ώρες, μέρες, νυχτομέρα ατέλειωτα. Απο' εκεί σηκώθηκε ένα βράδυ, να πάει με όλους τους άλλους μαζί τους άντρες του χωριού, να διώξουν τους λύκους που είχανε ζώσει το χωριό (Θ. Πετσάλης)
4. Το βραδινό φως έπεφτε. Οι γυναίκες ήταν αναμαλλιασμένες, όλοι φορούσαν κουρελιασμένα ρουχα, τα μάτια ήταν πεταμένα εξω από τις κογχες. Τα πρόσωπα ήταν κατακίτρινα, τα πόδια προσημενα, κατάντωμένα. (Η. Βενέζης).

Φριστα!!

Ο τόνος 27-12-05

Εσύ, καλή μου, γιατί δεν παίρνεις τόνους;

Γιατί είμαι λίγο μικρή!

Έτσι είναι, «φίλοι μου»! Οι μονοσύλλαβες λέξεις δεν παίρνουν τόνους!

ΤΙ ΛΕΣ, ΘΑ ΤΑ ΚΑΤΑΦΕΡΩ; ΝΑ ΤΟΝΩΣΩ ΕΣΤΑ ΤΕ ΠΩΛΑΚΟ ΛΕΞΕΙΣ;

το ο και ανοιξη ένας δεν όχι
καταρτι σαν μεγάλος μας την
στην χειρι τα ποιος οποια για εσύ
εδώ εκω στους κελιδονι τις ότι καλημερα
αν αφου ποιες κατι θα μετα από σε
θα φυτο ναι μηδεν με εγω στους
ουτε ένας τον καλα
βράδυ πριν ποιους θα πρωι

ΕΛΠΙΣΩ ΝΑ ΜΗ ΜΕ ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ ΚΑΘΟΛΟΥ!

Αυτά που μάθαμε 1/2/2005

Βάζω τόνο και ενωτικό.

Ο μάστορ Γιώργης, ο ξαδερφός του μπαρμπα Κώστα, μας έλεγε πως το δάσος είναι η πηγή της ζωής. Αναρωπιταν πως είναι δυνατόν να μη γνωρίζουν οι άνθρωποι τις ωφέλειες του. Μάλιστα θυμωκε με αυτούς που απο αδιαφορία γίνονται αιτία να καigόνται τόσες χιλιάδες στρέμματα κάθε χρόνο. Που και που χτυπούσε το χέρι του στο τραπέζι.

«Πως θα ζήσουμε χωρίς οξυγόνο; Που θα χτισουν τις φωλιές τα πουλιά; Που θα πηγαίνουμε για να απολαύσουμε λίγη δροσιά...»

«Θα αγανατιστούμε όλοι μαζί να σώσουμε ότι απομένει η θα περιμένουμε με σταυρωμένα τα χέρια το τέλος του κόσμου».

Εγιναν 4 λέξη. Βρες τα.

κα-ρτέ-λα
ι-στο-ρί-α
μέ-λι-σσα
κα-θρέ-φτης
ασ-τρα-πή
βούρ-τσα
ασ-τα-κός
α-κό-ντι-ο

κα μήλα
ράφι
μή
σουλ
μάτι
τέρα
χω
δε
λάδι
τέρας
πα
αχ
λαβή
γωνιά
κα

Και... λίγο ποδόσφαιρο 8/3/2005

Σε κάθε τέρμα μπορείς να βάλεις κι ένα γκολ. Όμως πρόσεξε μήπως ο διαιτητής σφυρίζει οφσάιντ.

Κρήτη
...λβετός
...λβετικό
...σπανίδα
...ταλικό
...αλαμάτα
...εσολόγγι
...εσολογγίτικο
...ισανιώτης

Ε
α
ι
Μ
Ε
Ι
Υ
μ
Υ
Α
Γ
Θ
Γ
Κ
κ
Κ

...φρικανικός
...αλλική
...ρεβενιώτικη
...ρεβενιώτης
...ιστραελός
...εσθονικός
...ερκυραία
...ερκυραϊκός
...αναδός

ΔΕΥΤΕΡΟ ΒΗΜΑ (Β) 2.6.2005

Συνέγραψα με την ομάδα και τη δασκάλα

1) Κύλησες με κόκκινο τα αρσενικά, με κίτρινο τα θηλυκά και μπλε τα ουδέτερα:

οι συγγραφείς	τα φτερά	η γραμμή
το πουλί	των γυαλιών	τους ουρανοπούς
οι αναμνήσεις	των λάμπων	το παιχνίδι
του ουρανού	των ραδιοφώνων	τις γνώμες
η γραμματική	τις ώρες	του θρήνου
τα υπουργεία	το βλέφαρο	των ωρών
των κερδών	των αρχηγών	το μέγεθος
τα βάρη	οι όγκοι	οι γνώμες
τις πτώσεις	τους κύκλους	τα σπουργία
τα φώτα	αριθμός	μονοπάτι
ύψος	στάλα	κρασιού
φύλλα	παιχνιδιών	παιδιών
βροχές	άνοιξη	ώρα
σελίδων	σκληρά	γόμες
μολυβιού	κουτού	φως

2) Συντάξαμε τους τόνους

Παιχνιδοάσκηση

- Μπορείς να παίξεις και να μαστορέψεις λέξεις;

Ο Αλέξης ο παλαβολέξης
ολημερίς μαστόρευε
κι έπαιξε με τις λέξεις



Μια μέρα βγήκε στο κυνήγι
λαγός μπροστά του πήδηξε
μπαμ! Ρίχνει μην του φύγει

στα πόδια του παλαβολέξη
σκόρπιος λαγός σε γράμματα
σκοτώθηκε μια λέξη...



Μα ήταν μάστορας ο Αλέξης
κι απ' του λαγού τα γράμματα
μαστόρεψε άλλες λέξεις:

λαγός

λογάς

γάλος

άλγος

όλγας

- Μπορείς κι εσύ να παίξεις και να μαστορέψεις μια λέξη από τα γράμματα μιας άλλης λέξης;

ζάρι

ρίζα

ρόκα

κάρο

πράσο

σπορά

Μια φορά κι έναν καιρό
ένα αγράμματο μωρό
παίρνει γράμματα να παίξει
τα μπερδεύει μες στη λέξη
κι απ' τα ίδια γράμματα
γράφει άλλα πράγματα:



ακλάδι

διχάλα

πανέρι

ρεπάνι

σκόρδα

δράκος

καζάνι

ναζάκι

σίδερο

ρόδιση

χάρη

ράχη

φάκελος

κέφαλος

μαρούλι

μουλάρι

κεράσι

κασέρι

ουρανός

άνουρος

Παιχνιδοάσκηση

- Μπορείς να παίξεις και να ξεχωρίσεις τις παράγωγες λέξεις, τις σύνθετες λέξεις;

Παράδειγμα

Στην ξενιτιά παντάξενος
και αποξενωμένος
ξενόφας, ξενοπλάγισσε
και ξενοπαντρεμένος.

Ξενοδουλεύει ως ξεναγός
ξενομερίτρες φέρνει
δεν τον ξενίζει τίποτα
στους τρόπους ξενοφέρνει.

Ξένες πολλές φιλοξενεί
μες στα ξενοδοχεία
ξενοφέρτες, ξενογλωσσες
σκέτη ξενομανία.



Από το βαπόρι φάνηκε η ξηρά
λέει το ξεροβόρι τα κλωρά ξερά
πέφτουμε σε ξέρα κι εμείνα ξεράς
ξερονήσι περά και ξηρός καιρός.

Μες στην ξεραιλα, στις ξερολιθιές
ούτε ξερά φύλλα μα ξεραγκαθιές
ξεροβήκω, σκάζω ο ξερακιανός
και ξεροσταλιάζω ξεροστεριανός.

Ξηρασία μεγάλη και ξερά ξερά
με ξερό κεφάλι τρώω κουκιά ξερά.



Παιχνιδοάσκηση

- Μπορείς να παίξεις και να βρεις τα ουσιαστικά και να τα χαρακτηρίσεις;

Ένας Μακεδόνας κι ένας Μοραίτης
ένας Ηπειρώτης κι ένας Πηλιορείτης
ζήτησαν λουκούμια απ' τον Συριανό
ψαρικά και ψάρια απ' τον Ψαριανό.

Μάλωναν δυο Πορτογάλοι
για ένα σάπιο πορτοκάλι
το κλοτσούν το παίζουν μπέικο
βάζουν γκολ στο Πορτορίκο.

Με κοσμούρα η αμμουδιά
παιδομάνι μυρμηγκιά
σαματάς, φωνές και λόγια
τούρμω τα συγγενολόγια.



Ο ψωμάς κι ο καφετζής
ο ψαράς κι ο κουλουρτζής
θυρωρός, περιβολάρης
κι ένας μουσικός λυράρης
πήγαν στον καθηγητή
για να πει στο δικαστή
πως ο δημοσιογράφος
που ήταν και γελοιογράφος
τάχατες καλά δε γράφει
και δε λέει τη σκάφη σκάφη
και δε λέει τα σύκα σύκα
κι έχασε η ζωή τη γλύκα.

Πάει βόλτα η Λητώ
με το σκύλο της Λιτώ
μια ο σκύλος μια η Λητώ
βούκες τρών' φαγί Λιτώ
φίλοι ο σκύλος κι η Λητώ
τους φωνάζουν σκυΛητώ.

Παράδειγματα

μεγεθυντικών και... λάθος υποκοριστικών

Έχει ο δράκος μια φωνάρα
μια χερούκλα, πατουσάρα
και με πιάνει μια τρομάρα
μην ανοίξει στοματάρα.

Ο μικρός ο γέρος
είναι το γεράκι;

Έφαγα τη μέρα
με τούτο το μεράκι!

Η μικρή η λαύρα
είναι το λαυράκι;

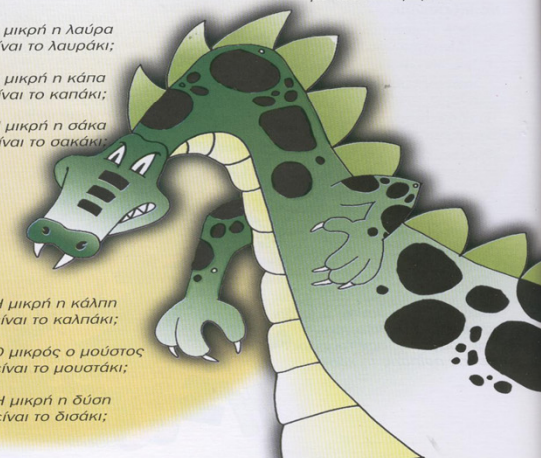
Η μικρή η κάπα
είναι το καπάκι;

Η μικρή η σάκα
είναι το σακάκι;

Η μικρή η κάλη
είναι το καληπάκι;

Ο μικρός ο μούστος
είναι το μουστάκι;

Η μικρή η δύση
είναι το δισάκι;



28-2-2005

Χρόνος 30'

Τόνασε σωστά τις λέξεις (να ελέγξεις προσεχτικά τους τόνους):

πως	φως	δεν	τον
την	θες	λες	δες
πες	μηλο	φιδι	μαζι
λιγο	μετα	φωνη	πισω
τοξο	ψωμι	πολυ	σωμα
βιδα	ξιδι	γαλα	ξανθ
γομα	χωραφι	γεφυρα	κιθαρα
κυματα	μεταλλο	λιμανι	οπαρι
καθορα	κεφαλι	φαγητο	μολυβι
ψαρεμα	σημερα	ποταμι	νικητης
γεγονος	θαλαμος	θορυβος	γερανος
μαθητης	καναπες	ζωηρος	ηρωας
γεματος	ονομα	οροφος	εξημερωμα
πελεκανος	υποχωρηση	ισοπαλια	καταπινω
μυστικο	λιπασμα	αμυγδαλα	εμπνητρι
πεζοδρομος	λαμπαρια	επαρχια	ενδιαφερον
βομβαρδιζω	καρβουνο	εκπληξη	απεργια
εμποδιζω	στρατοπεδο	αυνταγη	τζακι

Φριστα!

21/3/2005

Χρόνος 40'

Τόνασε σωστά τις λέξεις του κειμένου (να ελέγξεις πάντα την εργασία που κάνεις):

Έρχομαι μέσα από τα δέντρα, έλα έλα, κορτσάκι,
 μυρίζω πασχαλιά και ματζουράνα,
 Έλα, έλα, αγοράκι, κυλίσου στο χώμα,
 κανέ κωλοτουμπέξ στο γρασίδι,
 αγκαλιάσε σφιχτά τη γάτα σου,
 ρίξε μία πέτρα στο χελιδόνι που σε κοιτά στο συμμάτοπλεγμα,
 βγάλε μία δυνατή φωνή να εξαφρώσεις,
 δώσε μια κλοτσιά στην μπάλα σου να φτάσει στα ουράνια.
 Έρχομαι μέσα απ'τα δέντρα,
 Κλείψε ένα τριαντάφυλλο απ' τον κήπο του γείτονα,
 Γύρνα στη σουβλα το πασχαλινό αρνί,
 Κοψε μια μαργαρίτα μ' αγαπά - δε μ' αγαπά,
 Φτιάδε μαγιάτικο στεφανί,
 με παπαρουνές, χαμόγελια και πρασινά στάρια.
 Έλα, έλα, αγοράκι, έλα, έλα, κορτσάκι
 Δε ν' ακούς; Είμαι η Άνοιξη.



4/3/2005

Χρόνος 45'

Μαζί με την Ομάδα

Διάρθρωσε τους τόνους όπου δεν είναι σωστό:

κάρδια, μπάλα, πρόταση, κοίταζω, λιντση, έρχομαι, φορητό, μεθύ-
 σαν, πολυκατοικίες, εργοστάσιο, δρομός, μαργαρίτες, τηλεόραση,
 ανέφτάναι, τριαντάφυλλο, εκδρόμη, γλώσσα, βράχος, χρήματα, στέ-
 φάνι, πλαστέλινη, γράφω, λάστιχο, τυφλομάφα, αμύγδαλα, μυστική,
 τεμπελιά, μπράβο

- 1) Κοιμάσαι,
μα να ξερείς η κάρδια σου τικ-τάκ αγρυπναεί.
- 2) Αγρύπναι
γιάνι τό όνειρό σου φτάχνει που θα δεις σαν κοιμηθείς.
- 3) Θέλεις νά μάθεις τι όνειρο θα δεις απόψε;
Σσσ...
- 4) Αγκύμνησε την παλαμή σου πάνω της και ρώτησέ την:
Τι όνειρο θα δω απόψε, καρδούλα;
- 5) Άκουσε την προσεχτικά:
Τσι - τακ...
Πάντα ν' ακούς με προσοχή την κάρδια σου.



Έλεγες τους τόνους;

10/3/2005

Χρόνος 50'

1) Διάρθρωσε τους τόνους όπου δεν είναι σωστό,
ή τόνασε εκεί όπου λείπει ο τόνος:

Η ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΒΡΟΧΗ

Δε σε φοβάμαι πια βροχή
 Το πολύ πολύ να μαδήσεις τ' ανθή της μυγδαλιάς
 και να κάνεις τη γιαγιά στο χώρο
 να μάζώνει γρήγορα την μπουγάδα της.
 Δε σε φοβάμαι πια βροχή
 Το πολύ πολύ νά τρέξω μόνος μου στο πάρκο
 και να κοινωνώ τα φυλλά των δεντρων
 να κάνω ντους με τίς στάγόνες σου.
 Δε σε φοβάμαι πια βροχή
 Το πολύ πολύ νά γέμισεις ποτάμια τους δρομούς
 και νά 'ρθω εγώ με την παρέα
 να πλατσουρίσουμε στα λασπονέρα.
 Δε σε φοβάμαι πια βροχή
 Μη μου χτυπάς λοιπόν,
 δε θα σ' ανοίξω.

Ο ΔΙΑΣΤΗΜΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΦΩΤΕΙΝΗ ΟΥΡΑ

Αν αναποδογυρίσω το ουράνιο τοξο
 και κρεμάσω στη μια ακρη
 η άλλη θα σηκωθεί ψηλά /
 όπως στην παιδική χάρη όταν κάνουμε τραμπάλα

2) Έλεγες τους τόνους:

Φριστα!

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ένα πλήρες πρόγραμμα υποστήριξης των μαθησιακών δυσκολιών του Ν.Κ. περιλαμβάνει κυρίως την αντιμετώπιση και τη βελτίωση:

- ✓ Των αντιληπτικών λειτουργιών
- ✓ Των μνημονικών λειτουργιών
- ✓ Της οργάνωσης του χώρου γραπτής έκφρασης & ανάγνωσης (σχεδιάζει – οργανώνει - γράφει-ξαναδιαβάζει – επεξεργάζεται – διορθώνει – αυτοβελτιώνεται)
- ✓ Των αναγνωστικών λειτουργιών
- ✓ Του αυτοσυναισθήματος

Μερικές στρατηγικές που προτείνονται από την παγκόσμια έρευνα είναι:

- ❖ Το μοντέλο της «άμεσης διδασκαλίας» σε ομοιογενείς ομάδες
- ❖ Το μοντέλο του εμπειρισμού σε ετερογενείς ομάδες και θεματικές δραστηριότητες
- ❖ Το νατουραλιστικό μοντέλο παρέμβασης με προσομοιώσεις σε ποικίλες γλωσσικές δραστηριότητες
- ❖ Η μεταφορά δεξιοτήτων από μία ενέργεια σε άλλη (transfer of cognitive skill): επεξεργασία εικόνων, ταξινόμηση, σύγκριση, ομαδοποίηση, συσχέτιση, σειροθέτηση, ταύτιση

(Αστέρη Θ., Παραδόσεις Σεμιναρίου 02/2005)

Η κύρια βάση του υποστηρικτικού προγράμματος πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ενίσχυση της μάθησης και της ικανότητας των μαθητών να μεταφέρουν τη μάθηση σε άλλες περιοχές πέρα από την τυπική σχολική εκπαίδευση. Επομένως η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του H. Gardner συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη και εφαρμογή του υποστηρικτικού προγράμματος. Επίσης η συνεργασία με τους γονείς, με το δάσκαλο της Τάξης και τον ειδικό παιδαγωγό συντελούν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών του μαθητή.

“Δεν έχει σημασία αν προχωράς γρήγορα ή αργά, αρκεί να μη σταματάς”
ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αγραφιώτη, Μ. (1999) *Μελετώ αποδοτικά*, Εκδόσεις «Δίοδος», Αθήνα.
- Αθανασιάδη, Ε. (2001) *Η Δυσλεξία και πως αντιμετωπίζεται*, Εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα.
- Βοσνιάδου, Σ., (επιμέλεια έκδοσης) (1999) *Κείμενα Εξελικτικής Ψυχολογίας: Γνώση (τόμος 1ος), Σκέψη (τόμος 2ος), Κοινωνική ανάπτυξη (τόμος 3ος), Εκδόσεις "Gutenberg", Αθήνα.*
- Cioffi, E. – Magni, A. (2003) *Πως να ερμηνεύουμε τα παιδικά σχέδια. Η κρυφή γλώσσα των παιδιών*, (μετάφραση: Ε. Γεωργιάδου), Εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα.
- Δράκος, Γ., (1999) *Ειδική Παιδαγωγική των Προβλημάτων Λόγου και Ομιλίας*, Αθήνα.
- Δράκος, Γ., (2004) *Ζητήματα Ειδικής Παιδαγωγικής*, Εκδόσεις «Ατραπός», Αθήνα.
- Δράκος, Γ., – Μπίνιας, Ν. (2005) *Ψυχοκινητική Αγωγή*, Εκδόσεις «Πατάκη», Αθήνα.
- Ελληνική Εταιρεία Ψυχικής Υγιεινής & Νευροψυχιατρικής του παιδιού (1987) *Σεμινάριο: Μαθησιακές Δυσκολίες-Σύγχρονες απόψεις και τάσεις*, αυτοέκδοση, Αθήνα.
- Ημέλλου, Ο. Ι. (2003) *Ήπιες δυσκολίες μάθησης*, Εκδόσεις «Ατραπός», Αθήνα.
- Gamon, D. & Bragdon, A.D. (2002), *Πώς να μαθαίνετε γρηγορότερα & να θυμάστε περισσότερα*, (μετάφραση: Γ. Μπαρουζής), Εκδόσεις «Αλκυών», Αθήνα.
- Herbert, M., (1992) *Ψυχολογικά προβλήματα παιδικής ηλικίας*, τόμοι Α'-Β', (επιμέλεια –μετάφραση: Ι. Παρασκευόπουλος), Εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», Αθήνα.
- Καντάς, Α. – Καντάς, Σ. – Πατάκης, Σ. (1992) *Ασκήσεις και συμπληρωματικοί κανόνες Νεοελληνικής Γραμματικής Δημοτικής*, Εκδόσεις «Πατάκη», Αθήνα.
- Kandel, E. R., Schwartz, J. H., Jessel, T. M. (1999) *Νευροεπιστήμες και Συμπεριφορά*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο.
- Κολιάδης, Εμ., (1996-7 & 2002) *Θεωρίες μάθησης και εκπαιδευτική πράξη*, τόμοι Α', Β', Γ', Δ', Αθήνα.
- Κωνσταντινίδου, Μ. (2002) *Μάθε μου τη γλώσσα ευχάριστα*, Εκδόσεις «Ατραπός», Αθήνα.
- Λιβενίου, Ε. (2004) *Μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς στην κανονική τάξη*, Εκδόσεις «Κέδρος», Αθήνα.
- Molnar A. – Lindquist B., (1994) *Προβλήματα Συμπεριφοράς στο Σχολείο – Οικοσυστημική Προσέγγιση*, (επιμέλεια –μετάφραση: Α. Κаланτζή – Αζίζι), β' έκδοση, Εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», Αθήνα.
- Παντελιάδου, Σ. (επιμέλεια έκδοσης) (1998) *Η φύση των μαθησιακών δυσκολιών*, Έκδοση ΕΠΕΑΕΚ - Π.Τ.Δ.Ε. /Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη.
- Παπαδάτος, Ι. (2000) *Ψυχικές διαταραχές παιδιού και εφήβου*, αυτοέκδοση, Αθήνα.
- Παπαδόπουλος, Α. Π. (2000) *Ελάτε να παίξουμε ορθογραφία*, Εκδόσεις «Πατάκη», Αθήνα.
- Πάρποδας, Κ., (1979) *Εισαγωγή στην ψυχολογία της γλώσσας. Ρόλος και μάθηση της γλώσσας*, Αθήνα.
- Πολυχρονπούλου, Στ., (1995) *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*, Αθήνα.
- Πάρποδας, Κ., (1993) *Γνωστική Ψυχολογία: Η διαδικασία της μάθησης (τόμος 1ος)*, Αθήνα.
- Πάρποδας, Κ., (2002) *Η Ανάγνωση*, αυτοέκδοση, Πάτρα.
- Πάρποδας, Κ., (επιμέλεια) (2003) *Διαγνωστική Αξιολόγηση και αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών στο Δημοτικό Σχολείο (Ανάγνωση, Ορθογραφία, Δυσλεξία, Μαθηματικά)*, Έκδοση ΕΠΕΑΕΚ-ΥΠΕΠΘ, Πάτρα.
- Reid, G., (2003) *Δυσλεξία. Εγχειρίδιο για Ειδικούς*, (επιμέλεια: Γ. Παπαδάτος, μετάφραση: Α.-Σ. Αντωνίου), Εκδόσεις «Παρισιάνου Α.Ε.», Αθήνα.
- Ρίτσος, Σ. Γ., (2003) : *“Προθήματα της Ελληνικής και αναγνωστικές δεξιότητες δυσλεξικών μαθητών”*, στο περιοδικό «Μέντορας» του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, τευχ. 7ο , σσ. 64-80, Αθήνα.
- Σαλβαράς, Γ., (2000), *Γλωσσική Διδασκαλία για όλους τους Μαθητές*, αυτοέκδοση, Αθήνα.
- Σπαντιδάκης, Ι., (2004) *Προβλήματα Παραγωγής Γραπτού Λόγου Παιδιών Σχολικής Ηλικίας: Διάγνωση-Αξιολόγηση-Αντιμετώπιση*, Εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», Αθήνα.
- Τανός, Χ., (2004) *Η Δυσλεξία και η αντιμετώπιση του δυσλεκτικού μαθητή*, Εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα», Αθήνα.
- Τσιάντης, Γ. – Μανωλόπουλος, Σ. (επιμ.) (1988) *Σύγχρονα θέματα Παιδοψυχιατρικής*, τόμοι Α', Β', Γ', Εκδόσεις «Καστανιώτη», Αθήνα.
- Τσομπανίδης, Γ. Ν. (2004) *Στρατηγικές Μελέτης*, Εκδόσεις «Ατραπός», Αθήνα.
- Φλωράτου, Μ.-Μ., (1998) *Μαθησιακές δυσκολίες και όχι τεμπελιά*, 4η έκδοση, Εκδόσεις «Οδυσσέας», Αθήνα.
- Χορτιάτη, Θ., (2002) *Παιχνιδογραμματική*, Εκδόσεις «Άγκυρα», Αθήνα.
- Χρηστάκης, Κ. Γ., (2000) *Ιδιαίτερες δυσκολίες και ανάγκες στο Δημοτικό Σχολείο. Θεωρητική και πρακτική προσέγγιση*, Εκδόσεις «Ατραπός», Αθήνα.
- Χρηστάκης, Κ. Γ., (2002) *Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης*, Εκδόσεις «Ατραπός», Αθήνα.
- **ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ ΑΝΑΦΟΡΩΝ**
- ο Εταιρεία για την Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων: <http://www.epsvype.gr>
- ο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας: <http://www.kee.gr>
- ο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο: <http://www.pi-schools.gr>
- ο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: <http://www.ypepth.gr>
- ο International Dyslexia Association (IDA): <http://www.interdys.org/>
- ο British Dyslexia Association (BDA): <http://www.bda-dyslexia.org.uk/>
- ο Canadian Dyslexia Association (CDA): <http://www.dyslexia.cyberus.ca/>